

Edukacja patriotyczna i wychowanie ku wartościom

Szkoła Podstawowa nr 55 w Szczecinie

SZCZECIN 2024

"Patriotyzm to żywe poczucie zbiorowej odpowiedzialności."
Richard Aldington

„Dobre wartości są jak magnes – przyciągają dobrych ludzi.”
John Wooden

„Prawdziwy patriotyzm nie tylko polega na tym, ażeby kochać jakąś idealną ojczyznę, ale – ażeby kochać, badać i pracować dla realnych składników tej ojczyzny, którymi są ziemia, społeczeństwo, ludzie i wszelkie ich bogactwa.”
Bolesław Prus

I WSTĘP

Postawę szacunku, umiłowania i troski o dobro własnej ojczyzny oraz chęć ponoszenia za nią ofiar nazywamy patriotyzmem. To także przedkładanie celów ważnych dla ojczyzny nad osobiste, pielęgnowanie narodowej tradycji, kultury i języka. Patriotyzm jest jednym ze sposobów kształtowania poczucia dumy i tożsamości narodowej oraz jedną z ważnych wartości w życiu społecznym.

Proces wychowania ku wartościom patriotycznym bierze swój początek w rodzinie, następnie w szkole i środowisku lokalnym, rozprzestrzeniając się na szersze kręgi społeczne – region, kraj. Trwa on od najmłodszych lat, a w wieku dojrzałym przekształca się w proces samowychowania i samodoskonalenia. Poszanowanie własnego narodu, Ojczyzny, rozwijanie w sobie patriotyzmu staje się ogniwem integrującym z innymi narodami, rozwija ducha przyjaźni i współdziałania, w imię poszanowania godności własnej i drugiego człowieka oraz dobra wspólnego. Wartości patriotyczne ogniskują wiele innych wartości. Przede wszystkim: miłość, wolność, odpowiedzialność, sprawiedliwość, solidarność, rodzinę, honor, wierność, pracę, szacunek, dobre obyczaje. Bez nich trudno jest budować jakąkolwiek wspólnotę. Są one wzorami, które kierują zachowaniami i poglądami członków społeczeństwa lub grupy społecznej, definiując kryteria tego, co jest pożądane.

Cykl działań podejmowanych w trakcie roku szkolnego pod wspólnym tytułem „Edukacja patriotyczna i wychowanie ku wartościom” jest formą realizacji zadań

wynikających ze Szkolnego Programu Profilaktyczno – Wychowawczego „Błękitna” oraz kierunków polityki oświatowej państwa w zakresie:

- ❖ wspomagania wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, co w aspekcie edukacji patriotycznej wiąże się z doskonaleniem postawy poszanowania polskich tradycji oraz dorobku kultury narodowej i historii,
- ❖ podnoszenia jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz - i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w ramach realizacji tego projektu są to szczególnie instytucje z zakresu krajoznawstwa i turystyki oraz placówki edukacyjne i kulturalne.
- ❖ doskonalenie edukacji obywatelskiej, kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę.
- ❖ wspieranie edukacji dla bezpieczeństwa i proobronnej szczególnie w kontekście pamięci o dziejowych dokonaniach oręża polskiego i miejsc pamięci z nimi związanych.

„Edukacja patriotyczna i wychowanie ku wartościom” jest projektem szkolnym, którego celem jest podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, w tym ukazywanie i wdrażanie uniwersalnych wartości związanych z postawami patriotycznymi, takimi jak dobro, prawda oraz kształtowanie postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie. Realizowany jest poprzez poznanie polskiej, regionalnej kultury i historii w klasach I-VIII, ale przede wszystkim w działaniu, takim jak m.in. organizacja uroczystości rocznicowych oraz wycieczek i wyjść edukacyjnych.

II CELE OGÓLNE

Celem nadrzędnym podejmowanych działań jest kształtowanie postaw patriotycznych oraz wychowanie ku wartościom takim jak: wolność, odpowiedzialność, sprawiedliwość, solidarność, rodzina, honor, wierność, praca, szacunek, dobre obyczaje, ojczyzna, tradycje.

III CELE SZCZEGÓŁOWE

- Pogłębienie wiedzy o Szczecinie i regionie.
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za „małą ojczyznę”.
- Doskonalenie znajomości historii Polski.
- Kształtowanie postawy przywiązania do kraju, postaw patriotycznych i społecznych.
- Budowanie poczucia wspólnoty oraz tożsamości narodowej poprzez wspólne obchodzenie świąt narodowych i rocznic ważnych wydarzeń historycznych.
- Kształtowanie postaw odpowiedzialności i zaangażowania uczniów w realizację powierzonych zadań a także podejmowania działań na rzecz innych, w tym społeczności lokalnej.

- Kształtowanie postaw szacunku wobec siebie, innych oraz dziedzictwa kulturowego Polski i regionu.
- Poznanie dziedzictwa kulturowego Polski, regionu i miasta w zakresie muzyki, literatury, teatru.
- Rozwijanie zainteresowań uczniów.
- Kształtowanie kompetencji miękkich, szczególnie w zakresie kreatywności, samodzielności i współpracy w grupie.
- Wdrażanie do pracy metodą projektu edukacyjnego.
- Doskonalenie wykorzystywania technologii informacyjno – komunikacyjnych, w tym cyfrowych oraz nowych mediów przez uczniów.
- Doskonalenie umiejętności wyszukiwania informacji z różnych źródeł, dyskusowania, argumentowania, wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce.
- Stwarzanie możliwości ekspresji twórczej uczniów oraz prezentowania swoich umiejętności.

IV ADRESACI I WARUNKI REALIZACJI

Adresatami podejmowanych działań są uczniowie klas I-VIII, środowisko lokalne. Poszczególne zadania realizowane są w trakcie zajęć świetlicowych, edukacji wczesnoszkolnej, lekcji historii, wiedzy o społeczeństwie, godzin wychowawczych, warsztatów, spotkań z zaproszonymi ludźmi, podczas wyjść, wycieczek i uroczystości szkolnych, we współpracy z wychowawcami i nauczycielami, w oparciu o dostępne na rynku wydawniczym publikacje, zasoby internetowe oraz współpracę z instytucjami.

V PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Metody pracy

- rozmowa nauczająca
- dyskusja, debata za i przeciw
- współpraca ze środowiskiem lokalnym (muzeum, archiwum państwowe)
- spotkania z ciekawymi ludźmi, warsztaty
- praca z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, np. prezentacji multimedialnych, w tym cyfrowych, jak np. aplikacji, portali internetowych a także gazetek ściennych, tek edukacyjnych, zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,
- wycieczki piesze, środkami komunikacji publicznej, wycieczki wirtualne, wyjazdy kilkudniowe,
- wykorzystywanie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji,
- praca z filmem edukacyjnym, dokumentalnym,
- projekt edukacyjny,
- przygotowanie uroczystości szkolnych,
- gry i zabawy edukacyjne.

Formy pracy:

- praca z całą grupą,
- praca z indywidualnym uczniem,
- praca w grupach,
- projekt edukacyjny,
- praca w parach.

VI TREŚCI, TEMATYKA, HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Treści związane z edukacją patriotyczną wpisane są w podstawę programową kształcenia ogólnego uczniów szkoły podstawowej. Realizowane są w bieżącej pracy podczas zajęć lekcyjnych i świetlicowych, w *klasach IV* dodatkowo w ramach programu „Szczecin – moje miasto” a także obejmują działania ujęte w poniższym harmonogramie.

Tematyka: Poznanie dziedzictwa kulturowego miasta i regionu			
TERMIN	DZIAŁANIA / TREŚCI		ODPOWIEDZIALNI /UWAGI
PAŹDZIERNIK	świetlica	„Nasza ojczyzna” – w tygodniu poprzedzającym Święto Niepodległości organizowanie pogadanek, prezentacji. Wykonywanie dekoracji w barwach narodowych. Prace plastyczne: godło, flaga, kokarda narodowa.	wszyscy nauczyciele świetlicy
	klasy I-III	1. Wyjścia do Muzeum Narodowego i teatru „Pleciuga”. 2. Poznanie zwyczajów związanych z „Andrzejkami”- zabawy i wróżby andrzejkowe. 3. Wyjście na Cmentarz Centralny – porządkowanie grobów (kl. II, III), oddawanie hołdu żołnierzom walczącym o wolność naszego kraju, zapalenie zniczy w miejscach pamięci związanych m.in. z pomordowanymi w Katyniu, „Tym co nie powrócili z morza”.	wychowawcy klas I-III
	klasy IV-VIII	1. Wyjście klas VII - VIII do: a) Podziemnych Tras Szczecina na wystawie: „II wojna światowa” i/lub „Sefie z PRL-em b) lub na wystawę / lekcję muzealną / wystawę plenerową do Centrum Dialogu Przełomy c) wyjście na wystawę poruszającą specyfikę miasta lub / i regionu	nauczyciele historii, wychowawcy

		<p>2. Udział w ogólnopolskiej akcji MEN „Szkoła pamięta” związanej ze Świętem Wszystkich Świętych, mającej na celu upamiętnienie ważnych wydarzeń, postaci związanych z historią Szczecina, a także odwiedzenie miejsc pamięci dotyczących historii Polski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porządkowanie grobów i zapalenie zniczy na Cmentarzu Centralnym w Kwaterze Zasłużonych, - odwiedzenie mogiły byłego dyrektora Błękitnej Pana Antoniego Zygasa. - zapalenie zniczy w miejscach pamięci związanych m.in. z pomordowanymi w Katyniu, ofiarami zbrodni stalinowskich, pod pomnikiem Sybiraków i „Tym co nie powrócili z morza”. <p>3. Udział w VIII edycji akcji „BohaterOn” - ogólnopolskiej kampanii o tematyce historycznej mającej na celu upamiętnienie i uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego oraz promocję historii Polski XX wieku.</p>	<p>klasy IV - VI, nauczyciele historii, wychowawcy</p> <p>nauczyciele historii, klasy VIII</p>
Tematyka: Obchody Święta Niepodległości			
LISTOPAD	świąteczna	<p>1. Udział w akcji „Szkoła do hymnu”</p> <p>2. Tydzień Patriotyczny w Błękitnej 4 – 8.11.2024 r. pod hasłem „Początki państwowości i tożsamości kulturowej Polski w kontekście Milenium Koronacji Dwojga Królów w Gnieźnie i kultury rycerskiej okresu średniowiecza”. (wg. odrębnego harmonogramu)</p>	<p>nauczyciele świąteczni, nauczyciele oddziałów przedszkolnych</p>
	klasy I-III	<p>1. Udział w akcji „Szkoła do hymnu”</p> <p>2. Tydzień Patriotyczny w Błękitnej 4 – 8.11.2024 r. pod hasłem „Początki państwowości i tożsamości kulturowej Polski w kontekście Milenium Koronacji Dwojga Królów w Gnieźnie i kultury rycerskiej okresu średniowiecza”. (wg. odrębnego harmonogramu)</p> <p>3. Wykonanie prac plastycznych związanych z naszym krajem.</p> <p>4. Rozwiązywanie quizów, rebusów, krzyżówek patriotycznych.</p>	<p>nauczyciele klas I-III,</p>

	klasy IV-VIII	<p>1. Udział w akcji „Szkoła do hymnu”</p> <p>2. Tydzień Patriotyczny w Błękitnej 4 – 8.11.2024 r. pod hasłem „Początki państwowości i tożsamości kulturowej Polski w kontekście Milenium Koronacji Dwóch Królów w Gnieźnie i kultury rycerskiej okresu średniowiecza”. (wg. odrębnego harmonogramu)</p> <p>3. Opieka nad miejscem pamięci – złożenie kwiatów/ zniczy przez uczniów po tablicą „Dzieciom Potulic i ofiarom niemieckiego okupanta. Polakom wypędzonym całymi rodzinami, więzionym w niemieckim obozie eksterminacyjnym Potulitz – Lebrechtsdorf” - w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Polskich Kombatantów i Ofiar Represji Politycznych w Szczecinie.</p> <p>4. Opieka nad miejscem pamięci – złożenie kwiatów i zniczy pod Pomnikiem upamiętniającym robotników przymusowych, pracujących w niemieckich obozach pracy na Pomorzanach podczas II wojny światowej.</p>	<p>nauczyciele historii, muzyki, wychowawcy</p> <p>nauczyciele historii, muzyki, plastyki wychowawcy</p> <p>nauczyciele historii</p> <p>nauczyciele historii</p>
Tematyka: Obchody rocznic ważnych wydarzeń historycznych			
GRUDZIEŃ	świąteczna	Pogadanki na temat tradycji i polskich obrzędów. Zajęcia plastyczne, prezentacje multimedialne.	wszyscy nauczyciele świąteczni
	klasy I-III	<p>1. Poznanie polskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia.</p> <p>2. Czytanie i słuchanie polskich legend.</p>	nauczyciele klas I-III
	klasy IV-VIII	<p>1. Realizacja lekcji historii w lasach VIII dotyczące Grudnia 1970, z wykorzystaniem materiałów z projektu „Niepokorny Szczecin”.</p> <p>2. Przygotowanie gazetki / wystawy dotyczącej wydarzeń Grudnia 1970 i stanu wojennego w Szczecinie.</p>	<p>nauczyciele historii</p> <p>nauczyciele historii</p>

STYCZEŃ - MARZEC	świąteczna	Lokalny patriota – Szczecin moje miasto – tydzień poświęcony lokalnemu środowisku. Poznanie szczecińskich zabytków i wyjątkowych miejsc. Godło Szczecina – wykonanie prac plastycznych. Historia Szczecina – pogadanki i prezentacje.	wszyscy nauczyciele świąteczni.
	klasy I-III	1. Przygotowywanie potraw – polskie smaki. 2. „Polscy pisarze i poeci dla dzieci” - przygotowywanie przedstawień i recytacji wierszy polskich autorów literatury i poezji dziecięcej. 3. Poznanie polskich tradycji związanych ze świętami wielkanocnymi.	nauczyciele klas I-III
	klasy IV-VIII	1. Uwzględnienie w ramach lekcji historii postaci upamiętnionych przez Sejm i Senat RP w roku 2025 r.(Patroni Roku), takich jak: - Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów w Gnieźnie w klasach IV,V, VI - sylwetka Kazimierza Sosnkowskiego ze szczególnym uwzględnieniem odzyskania niepodległości i czasów II RP w klasach VII, - sylwetka gen. Kazimierza Sosnkowskiego, zwłaszcza w czasach II wojny światowej i powojennych, Polscy Bohaterowie z Katynia, Charkowa, Miednoje, Bykowni i innych miejsc w klasach VIII.	nauczyciele historii w ramach lekcji
Tematyka: Obchody rocznic ważnych wydarzeń historycznych / Poznanie dziedzictwa kulturowego miasta, regionu, Polski			
KWIECIEŃ - CZERWIEC	świąteczna	1. Obchody rocznicy Święta Konstytucji 3 Maja i Dnia Flagi – dekoracja szkoły (28 – 30.04.2025 r.) 2. Zwiedzamy Polskę – tydzień poświęcony polskim miastom. Omówienie znanych zabytków – prezentacje, wykonywanie plakatów i prac plastycznych 3. My obywatele Unii Europejskiej.	nauczyciele świąteczni, nauczyciele oddziałów przedszkolnych wszyscy nauczyciele świąteczni
	klasy I-III	1. Obchody rocznicy Święta Konstytucji 3 Maja i Dnia Flagi – dekoracja szkoły (28 – 30.04.2025 r.). 2. Udział w wycieczkach szkolnych: poznawanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta, regionu.	nauczyciele klas I-III,

		3. Wycieczki „Moja miejscowość – moja mała Ojczyzna” (odbywanie wycieczek do różnych miejsc użyteczności publicznej na terenie miasta). 4. Organizowanie spotkań z rodzicami z okazji „Dnia Mamy i Taty”	
	klasy IV-VIII	1. Udział w społeczno - edukacyjnej Akcji – Żonkile 2025 - projekcie realizowanym przez Muzeum Historii Żydów Polskich - Polin. (18.04.2025 r.) 2. Obchody rocznicy Święta Konstytucji 3 Maja i Dnia Flagi - dekoracja szkoły (gazetki, prace plastyczne itp.) (28 – 30.04.2025 r.) 3. Udział w wycieczkach szklonych, wyjściach do muzeów – poznawanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta, regionu, Polski.	nauczyciele historii, nauczyciele historii, plastyki wychowawcy, nauczyciele historii według napływających ofert

VII UWAGI KOŃCOWE

Harmonogram działań realizowanych w ramach „Edukacji patriotycznej i wychowanie ku wartościom” jest stały w przypadku najważniejszych świąt narodowych (Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja) oraz o dużym znaczeniu dla regionu, miasta (np. Grudzień 1970 i stan wojenny w Szczecinie), dostosowany do wieku i możliwości uczniów na poszczególnych etapach edukacyjnych. Realizacja niektórych treści w ramach projektu ma charakter elastyczny i może być przeprowadzona w innych niż podane terminach. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć obejmujących bieżącą pracę z uczniami (np. podczas lekcji, zajęć świetlicowych) lub wycieczek, wyjść edukacyjnych.

VIII SPOSOBY EWALUACJI

1. Bieżąca obserwacja działań uczniów w trakcie zajęć, wyjść, wycieczek, uroczystości w zakresie stopnia realizacji powierzonych zadań, zaangażowania, współpracy w zespole.
2. Analiza dokumentacji: prace uczniów, zdjęcia, nagrania filmowe i relacje z przedsięwzięć, wyjść lub konkursów na szkolnym Facebooku.
3. Zebranie informacji zwrotnej od uczniów i nauczycieli na temat realizacji poszczególnych przedsięwzięć.